

1

**Liikuntalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuustoaloitteesta, joka koskee Vanhankaupunginkosken
länsihaaran sulkevan padon purkamista**

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Liikuntalautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kaikki vaikutukset tulisi selvittää tarkasti. Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kalataloudelliset perusteet eivät ole kovin merkittäviä, sillä taimenet ja lohet pääsevät hyvin nousemaan 1990-luvun lopulla ennallistetun itähaaran kosken kautta Vantaanjoen vesistöön.

Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen

Vantaanjoen suualueelle istutetaan vuosittain 150 – 200 000 kesänvanhaa vaellussiikaa. Siikat palaavat jokisuuhun 3 –5 vuoden kuluttua istutuksesta syys – marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen edes syksyn vähävetisinä aikoina virtaaman ollessa hyvinkin vähäinen, joten padon purkaminen ei välttämättä turvaa siian nousua jokeen. Siikoja on jo vuosia kalastettu lippoamalla Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikoja. Lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava. Lippoaminen voi vaikeutua, jos pato puretaan.

Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen osan vimmoista onnistuessaan. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupunginkoskessa. Onkin luultavaa, että koskea ei saada sille sopivaksi vaikka pato purettaisiinkin.

Helenin vesivoimalan vaikutukset

Vesivoimala ei ole sanottavasti vaikuttanut kalojen nousuun Helenin noudattaessa sovittuja voimalan käyttörajoituksia joen virtaaman mukaan. Kuolleita ankeriaita on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse ei kuitenkaan ole suurista määristä vaan joistakin kymmenistä yksilöistä. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven istutuksista.

Uutena asiana voimalan suhteen ovat Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankerioiden tavoin joutua

26.03.2015

voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja aikaa, jolloin vaellus mereen tapahtuu. Helenin kanssa on tarvittaessa neuvoteltava uusista voimalan käyttörajoituksista.

Padon purkamisen muista vaikutuksista

Padon rakentamisen jälkeisenä aikana on Vantaanjoen suvantomaiseen uomaan kasautunut sedimenttikerrostuma, johon on saattanut kertyä jokivarren teollisuuden laskemien jätevesien myrkkyjämiä. Ennen padon purkua on asia selvitettävä.

Pikkukosken uimaranta on niin lähellä jokisuuta, että vaikutuksia veden korkeuteen tulee varmuudella esiintymään. Myös tämä on selvitettävä, kuten myös veden pinnan laskun vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön.

Lisäksi tulee huomioida kaupungin taloudellisia panostuksia vaatinut suuri työ kosken itähaaran kunnostamisessa ja kalastuksen järjestelyissä. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastus on nykyisellään hyvin toimiva järjestelmä, joka tuo iloa kalastajille ja mainetta kaupungille. Padon purkaminen kuivattaa itähaaran ja palauttaa järjestelyt alkutekijöihin.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Jukka Relander ja 48 muuta valtuutettua ovat tehneet 8.10.2014 seuraavan valtuustoaloitteen:

Helsingin Energia (Helen) omistaa pienituottoisen vesivoimalan, jonka pato sulkee Vanhankaupunginkosken länsihaaran. Voimalalla on museoarvoa, mutta ei tuotantohyötyä, sillä sen teho on vaatimattomat 0,2 Mw.

Padosta ei siis ole mitään hyötyä, mutta siitä on paljon haittaa. Lohi ja taimen nousevat jokeen pitkin itähaaraan kalaporrasta, mutta siika, vimpa, toutain ja muut särkikalat eivät pääse jokeen lainkaan ja joesta vaellukselle lähtevät ankeriaat menevät silpuksi turbiineissa. Lisäksi ilman patoa paikalla virtaisi useita satoja metrejä pitkä koski, joka olisi edelleen vapaana virratessaan ensiluokkaista habitaattia ja lisääntymisaluetta koskissa viihtyville kaloille, ja moninkertaistaisi sekä Vanhankaupunginkosken pituuden, että sen nykyisen virkistysarvon.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vanhankaupunginkosken länsihaaran sulkeva pato puretaan siten, että alueen museoarvolle koituisi haittaa mahdollisimman vähän.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt liikuntalautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 31.3.2015 mennessä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Turo Saarinen

Lisätiedot

Matti Mielonen, kalastuspäällikkö, puhelin: 310 87824
Turo Saarinen, osastopäällikkö, puhelin: 310 87801

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginhallitus